

Освітнянське джерело

Офіційне видання міського методичного кабінету
Департаменту освіти Вінницької міської ради

№11 грудень 2015 року

З Новим Роком!

Хай Новий рік із щастям новим
Під казку сну в Ваш дім ввійде
разом із запахом ялинки
Добро і радість принесе!

В номері:

Переможці I туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року -2016»	2
В.І. Юденко «Вірус креативності (Розвиток навичок креативного письма)». 3 досвіду роботи	3
О.О. Авраменко «Роль гри у процесі навчання англійської мови в початковій школі». 3 досвіду роботи	7
Л.І. Добранська «Від ремесла до творчості». Виховна робота	10
Ж.О. Воловодівська «Психологія правил спілкування класного керівника з батьками учнів». Сторінка психолога	18

**Вітаємо переможців I туру Всеукраїнського конкурсу
«Учитель року - 2016»**

Зверова Зоя Федорівна,
вчитель математики комунального
закладу «Гуманітарна гімназія № 1 ім.
М.І. Пирогова Вінницької міської ради»

Качур Владислав Олегович,
вчитель англійської та німецької мов
закладу «Навчально-виховний комплекс:
загальноосвітня школа I-III ступенів –
гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Царюк Галина Анатоліївна,
вчитель історії комунального закладу
«Гуманітарна гімназія № 1 ім.М.І.
Пирогова Вінницької міської ради»

Гоменюк Віктор Олексійович,
вчитель Захисту Вітчизни закладу
«Загальноосвітня школа I-III ступенів №
8 Вінницької міської ради»

Вірус креативності (Розвиток навичок креативного письма)

Вікторія Іванівна Юденко,

*вчитель англійської мови, старший вчитель закладу «НВК:
загальноосвітня школа – гімназія I – III ступенів №2 Вінницької
міської ради»*

Мова – унікальний винахід людства. Письмо – це шедевр, який дає можливість увіковічнити людські думки, винаходи, здобутки. Мова стала інструментом, що дозволяє людині краще орієнтуватися у навколишньому середовищі; вона допомагає створювати нові світові знання. Через друкарське слово йде обмін інформацією між людьми. Писемна форма комунікації дозволяє людині дізнаватися про наукові, технічні, культурні та політичні досягнення країн і народів.

Двадцять перше століття дає виклик усьому, що нас оточує. Стрімко змінюється техніка і технології навчання, і щоб встигнути за всіма новинками вчитель повинен бути добре озброєний знаннями, сучасними компетенціями, методами і технологіями. На даному етапі кожен вчитель стає новатором, винахідником...

Даючи базові знання учням в школі, треба навчити дітей вчитися упродовж життя, використовувати здобуті знання у практичному житті.

Вчитель повинен не тільки ставити ціль або задачу і показувати шлях до її досягнення, а намагатись запропонувати різні підходи і заохочувати дитину робити власний вибір, шукати свою стежку до мети. На думку В. Сухомлинського головне у навчанні - це заохочувати дітей до власного пошуку, власного шляху пізнання світу, необхідно вчити їх самостійності, готувати до дорослого життя. Однією із новітніх технологій є навчання учнів креативного письма, яке є інструментом для розвитку мовленнєвих та мовних знань, умінь і навичок. Творчість учня проявляється під час написання власних висловлювань, обміну думками, тобто обміном критикою навзаєм. Але критика мусить бути конструктивна: не лише негативна, а й позитивна. Кожен, очевидно, хоче почути похвалу, а не лише критику.

Розвиток навичок креативного письма закладає основу нестандартного мислення, здатність учня творчо висловлювати свої думки та міркування, що є основним показником дитячої обдарованості.

Креативне письмо, як засіб розвитку творчості.

Креативне письмо – це письмо нетрадиційних жанрів, особливий тип твору, який передбачає нестандартність мислення автора [1].

Звичайно, у вивченні іноземної мови всі аспекти мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, усне мовлення, письмо) значимі і дуже важливі. Але, мабуть, письму належить особлива роль. Як і усне мовлення, письмо є експресивним продуктивним видом мовленнєвої комунікації, за допомогою яких ми висловлюємо свої думки, ідеї, міркування у відповідь на прослухане або прочитане. У процесі написання зв'язного письмового тексту відбувається опора на всі види відчуттів, активізуються всі аналізатори (акустичний, мовленнєворуховий, зоровий, рухоруховий). Як показує практика, недооцінка ролі писемного мовлення у навчанні іноземної мови негативно впливає на весь навчальний процес. Відомо, що у 90%

людей зоровий канал сприйняття інформації домінує над іншими. Це дає підставу для припущення того, що міцність та обсяг вивченого матеріалу, сприйнятий та закріплений через зоровий канал зв'язку буде значно вищим. В писемному мовленні чіткіше виявляється мовленнєва природа зв'язного висловлювання (свідомий підбір того чи іншого слова, постановки тих чи інших знаків пунктуації, добору часових форм дієслів і т.д.). Формування вміння вести письмову комунікацію в різних стилях в цілому розширює загальний комунікативний діапазон учнів завдяки здатності письма бути загальним закріплювачем та тому величезному впливу, яке воно справляє на розвиток інших видів мовленнєвої діяльності.

Методика формування мовленнєвої компетенції у письмі та результати такого формування багато в чому залежить від жанру текстів, написання яких учням ставить за мету навчання. Умовно, жанрові типи текстів можна поділити на практичне, навчальне письмо, і окремо, як підрозділ навчального письма слід виділити креативне письмо.

До практичного письма можна віднести написання листів як ділового так і особистого характеру, ділових паперів, листівок, а також анотування та реферування прочитаних та прослуханих текстів. До навчального письма відносяться усі види писемних робіт учнів за допомогою яких вони навчаються письма як виду творчої продуктивної мовленнєвої діяльності. Це написання творів, переказів, есе, реферування текстів. Воно взагалі вчить письма як творчого процесу, маючи до цього набагато більше можливостей, ніж практичне письмо. Працюючи над написанням листів, ділових паперів учні мають менше можливостей писати по-справжньому творчо, оскільки всі ці роботи (листи, документи) є стандартизованими та клішованими. Навчальні твори, ессе учні пишуть «від себе», що розвиває вміння не тільки творчого продуктивного письма, а й творчого мовлення взагалі. Це дає великі можливості для самовираження, самоствердження засобами іноземної мови, розвиваючи процесуальну мотивацію, тим самим підвищується ефективність навчання письма як виду мовленнєвої діяльності.

Найбільш поширеними формами креативного письма вважаються: автобіографія/мемуари, журналістські ессе, літературна стилізація, новела, драматургічні твори, поетичні твори, тексти пісень, реклама.

Навчання креативного письма здійснюється послідовно в три етапи:

- початковий етап, метою якого є формування вмінь реалізації письмової мовленнєвої діяльності як креативної;
- етап впровадження, метою якого є розвиток аналітичних умінь та вмінь структурно-семантичної та лінгвістичної реорганізації іншомовного креативного тексту;
- завершальний етап, метою якого є навчання креативного письма, розвиток і вдосконалення вмінь складання креативного іншомовного тексту.

Під час навчання креативного письма особливу увагу необхідно приділяти розвитку вмінь учнів структурувати й аналізувати інформацію, ідеї, думки, відчуття.

Навчання креативного письма

Як показує досвід, навички креативного письма доцільно формувати на досить ранній стадії вивчення іноземної мови.

Навчання креативного письма здійснюється послідовно в три етапи:

- початковий етап, метою якого є формування вмінь реалізації письмової мовленнєвої діяльності як креативної;

- етап впровадження, метою якого є розвиток аналітичних умінь та вмінь структурно-семантичної та лінгвістичної реорганізації іншомовного креативного тексту;
- завершальний етап, метою якого є навчання креативного письма, розвиток і вдосконалення вмінь складання креативного іншомовного тексту.

Природна любов дитини придумувати, вигадувати, фантазувати дуже позитивно мотивує її до написання лічилок, римованих речень, загадок мовою, яка вивчається. Під час вивчення теми «Сім'я» діти з задоволенням «малюють» придуманих, фантастичних членів родини, практикуючи вживання вивченого мовного та мовленнєвого матеріалу опираючись на свою уяву, фантазію. В цьому віці уява сягає непізнаних глибин, маса запитань, на які вони не можуть відповісти, дає можливість їхній фантазії додумати відповіді на ці запитання, вчителю залишається лише скористатися цими унікальними здібностями дитини. Вивчаючи тему «Природа. Погода», вчитель може запропонувати своїм учням зануритися в чарівний світ природи, і пошукати відповіді на свої запитання, уявивши себе частиною природи (дощем, рослиною, сонцем...). При цьому вчитель не тільки реалізує практичну ціль уроку (вивчення граматичного чи лексичного матеріалу, опираючись на відчуття учнів); а й формує вміння учнів оформляти свою думку в письмовій формі; а також виховує в дітях почуття емпатії, бережного ставлення до природи.

Наступний етап доречно починати з написання міні проектів, блогів, коміксів, коротеньких оповідань, творчих збірок. Спочатку варто було б, розпочати з опису головних героїв тих подій, які будуть представлені у творі. Далі наділяємо наших героїв внутрішніми якостями, рисами характеру, доречно використовувати порівняльну характеристику персонажів: добрий – злий, прекрасний – потворний... Працювати можна як індивідуально, так і в групах. Кожна група працює над створенням свого героя. А далі діти переносять свої персонажі в ті сфери іншомовного спілкування, які вивчаються на уроках. Так, учні надають своїм героям віртуальні сім'ї (українську, а також тієї спільноти, мова якої вивчається), описують професії, рід занять віртуальних батьків, відносини між родичами та друзями, їх хобі, придумують їм житло, тощо.

Слід звернути особливу увагу на наявність в роботі персонажів різних національностей. Описувати життя своїх героїв іншомовної спільноти дітям допоможе узагальнення країнознавчого матеріалу про традиції та звички народу, мова якого вивчається. Вчителю слід пам'ятати, що його учням може бракувати певних соціокультурних знань перед тим, як поставити ту чи іншу задачу перед ними. Прогнозуючи певні труднощі своїх учнів, вчителю слід підбирати навчальний матеріал змістовного та інформативного характеру, який стимулює розумово-мовленнєву діяльність учнів та відповідає їх інтелектуальному розвитку. Це може бути не тільки цікавий текст (художній чи публіцистичний), але й відео матеріал, сучасна пісня, поезія, гумор тощо. З іншого боку, описуючи пригоди своїх героїв – представників спільноти, мова якої вивчається, вимагає від дітей постійної уваги до того, щоб їх опис відповідав географічним, історичним, культурним реаліям спільноти. Цей момент взагалі дуже позитивно мотивує дітей до навчання, розвиває в них пізнавальні навички, вміння застосовувати отримані знання.

В 8-9 класах, коли учні мають певні знання про характерні риси різних літературних жанрів, їм можна запропонувати роботу з переробки твору одного

жанру на інший. Наприклад, написати п'єсу з оповідання. (Прекрасна практика учнів у вживанні різних часових форм дієслова та їх узгодженні в непрямій мові). З опорою на аудіо запис шумів (свист вітру, шум працюючого двигуна машини, кроки людини, звука фортепіано тощо) учні можуть поспробувати себе в написанні оповідання жахів, практикуючи вживання речення з складним додатком. Відпрацьовуючи вживання минулих часів учні з ентузіазмом пишуть детективні історії.

Відповідні вправи та шляхи навчання креативного письма мають свої особливості. По-перше це дуже високий рівень автономії учнів, оскільки без неї неможлива справжня творча діяльність, на чому базується креативне письмо. По-друге, це такий необхідний елемент як змагання серед учнів, яке заохочує до спроб максимально ефективно виразити себе як особистість, і це значно підвищує мотивацію діяльності. Можливе тільки мінімальне керування вчителя. На початковому етапі можливі композиційні або структурні, жанрові опори написання креативного письма.

Креатив, як наука, і креатив, як мистецтво, спрямовані на розвиток креативності у людей, покращення здатності нестандартно мислити у різних ситуаціях. Його завданням є навчити людину продуктивно діяти в ситуаціях новизни та невизначеності, використовуючи досвід та набуті знання, орієнтуватися в умовах, що швидко змінюються, приймати адекватні рішення при неповноті вихідних відомостей для цього. Такі якості не завжди пов'язані з творчими видами діяльності (малювання, музика, письмо); вони є універсальними у будь-яких ситуаціях, де є невизначеність або немає заздалегідь відомої схеми дій, де необхідно створити щось нове.

Зміст роботи з написання учнями креативних текстів орієнтовано на розвиток мотивації учнів до вивчення іноземної мови та формування умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності, розвиток загально-навчальних умінь і навичок. Креативне письмо є прекрасним засобом оптимізації та інтенсифікації навчання іноземних мов. Робота з творчим письмом має величезний вплив на розвиток особистості учнів взагалі: їхнє мислення, творчі підходи до виконання завдань, фантазії. Написання креативних текстів дає можливість отримання учнями досвіду навчальної, пізнавальної, практичної та творчої діяльності.

Використані джерела:

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / [науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва] – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті (проект). – К.: Стилос, 2001. – 342 с.
3. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта) V-IX класи /керівн. автор. колективу С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 1998.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002.
5. Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В. Навчання творчого письма іноземною мовою у старших класах середньої школи //Іноземні мови. – 1996. №3-4.
6. Олеся ЯРЕМЧУК, «День», Львів. 5 березня, 2015
7. <http://www.kamts1.kpi.ua/node/922>
8. http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21614/
9. <http://journal.kdpu.edu.ua/pedag/article/view/99>

Роль гри у процесі навчання англійської мови в початковій школі

Олена Олександрівна Авраменко,

вчитель англійської мови вищої заклади «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради»

Про гру сказано багато добрих слів. Її називають джерелом радості та королевою дитинства. Обидва визначення правильні, адже гра для дитини – саме життя з усіма його радощами, хвилюваннями, труднощами і перемогами. Скрізь, де є гра, панує радісне дитяче життя.

Мимоволі чаруючи й залучаючи до себе, гра виявилася досить серйозною й важкою проблемою для наукової думки. Адже значення гри неможливо оцінити лише її розважально-активними можливостями. У тому і є її феномен, що, будучи розвагою, відпочинком, вона здатна перерости в навчання, у творчість, у терапію, у модель застосування знань та умінь на практиці. Гру, як метод передачі досвіду старших поколінь молодшим, люди використовували з давніх-давен у народній педагогіці. Широке застосування вона знаходить у шкільних і позашкільних закладах у наш час.

Поняття «ігрові педагогічні технології» включає досить велику групу методів і прийомів організації педагогічного процесу у формі різних педагогічних ігор. На відміну від ігор взагалі, педагогічна гра має істотну ознаку – чітко поставлену мету навчання й відповідні їй педагогічні результати, які характеризуються навчально-пізнавальною спрямованістю. У сучасній школі при вивченні іноземної мови на початковому етапі ігрові методики активно використовуються:

- як самостійні елементи в технології засвоєння нового матеріалу;
- як елемент закріплення навчального матеріалу;
- як урок або його частини (вивчення матеріалу, повторення, контроль);
- як технологія позакласної роботи.

Ігрова форма занять створюється на уроках за допомогою прийомів і ситуацій, що виступають як засіб спонукання, заохочення, стимулювання до навчальної діяльності та подолання психологічного бар'єру при оволодінні мовленнєвими навичками на уроках іноземної мови. Я вважаю, що процес гри – це простір для самореалізації. Це діяльність комунікативна і конкретна. Вона володіє завбачливістю, вона діагностичніша, ніж будь-яка інша діяльність учнів, по-перше, тому, що дитина у грі максимально себе проявляє (інтелект, творчість); по-друге, гра сама по собі – це особливе «поле самовираження». Вона може й повинна бути використана для подолання різних труднощів, що виникають у дитини у спілкуванні з оточуючими та у навчанні. Психологічна корекція у грі відбувається природно, якщо всі учні засвоїли правила й сюжет гри, якщо кожен учасник гри добре знає не тільки свою роль, а й ролі своїх партнерів, якщо процес і мета навчальної гри їх поєднують.

Корекційні ігри здатні надати допомогу учням з такою поведінкою, яка відхиляється від прийнятої норми, допомогти їм упоратися з переживаннями, що перешкоджають їхньому нормальному самопочуттю й спілкуванню з однолітками у групі. Ігрова навчальна діяльність пов'язана зі створенням певного комфорту, сприятливої атмосфери та щиросердечної радості.

Від учителя іноземної мови в початковій школі застосування гри у навчально-виховному процесі потребує певної підготовки. Обов'язково слід враховувати, що її зміст має відповідати змісту теми та поставленій меті, підходити за розміром для кількості учасників, бути безпечним, гігієнічно нормативним, зручним та зрозумілим для дітей. При розподілі ролей та завдань варто робити так, щоб роль допомагала неавторитетним зміцнити авторитет, неактивним виявити активність, недисциплінованим стати організованими, дітям, які чимось себе скомпроментували, повернути загублений авторитет, новачкам і дітям, які цураються дитячого колективу – проявити себе, здружитися з усіма.

Зважаючи на вікові та психологічні особливості молодших школярів, я вважаю ефективною роботу вчителя англійської мови під гаслом: «Граючись – навчаємось!». Адже використання ігрових методик вводить дітей в атмосферу захоплення і радості, допомагає перебороти сором'язливість та спонукає вільно вживати лексичний та граматичний матеріал з предмету на практиці, додає впевненості в собі, що позитивно впливає на результати навчання та активізує пізнавальну діяльність маленьких початківців.

Ігри на уроках англійської мови в початковій школі

Гра "Збираємо портфель"

Тема: Школа. Предмети шкільного вжитку

Мета: активізація лексики по темі.

На столі розкладено малюнки, зображенням додолу. Учні за бажанням по одному підходять, обирають малюнок. Це картка із зображенням шкільного приладдя. Учень називає предмет і кладе у портфель. Також можна урізноманітнити завдання, запропонувавши дітям описати предмет, назвавши його колір та розмір.

Гра "Next"

Мета: повторення назв тижня, числівників, місяців.

Вчитель або учень називає якесь число, день тижня або місяць.

Учні по черзі називають наступний. Таку гру можна проводити, вибираючи кожен раз нового учасника, або як змагання команд.

Гра "ABC"

Мета: повторити літери англійського алфавіту.

Діти об'єднуються у дві команди і стають обличчям одна до одної. Учасники однієї команди у швидкому темпі показують картки з літерами, а друга команда називає літеру і звук, який ця літера передає та слово з цим звуком.

Потім команди міняються місцями.

Гра "Try to Guess !"

Мета: тренувати учнів ставити загальне питання типу "Is it a ruler?" та відповідати на нього.

На столі викладено предмети або предметні малюнки будь-якої з тем. Лічилкою вибираємо учня, який виходить з класу. Решта учнів загадують якийсь предмет і потім гукають "Come in!" Учень повертається до класу і питанням "Is it a

...? “ намагається відгадати загадане. Діти хором відповідають ”Yes, it is./ No, it is not.”

Гру можна змінювати: один учень загадує предмет, а інші учасники ставлять запитання і відгадують його. Тоді наступним буде загадувати той, хто відгадав.

Гра” What can you do?”

Мета: тренувати учнів у вживанні модального дієслова “Can”.

Одна команда запитує про дію ,яку загадала інша за допомогою питання” Can you jump (run,swim, write) ?”Інша команда відповідає “No, we can’t” до тих пір поки дія не буде вгадана. Тоді лунає відповідь “Yes, we can” і учасники мімікою та жестами показують, як вони це роблять. Потім загадує дію інша команда.

Від ремесла до творчості

Лариса Іванівна Добранська,
 учитель трудового навчання закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ
 ступенів №27 Вінницької міської ради»

*Від простого до складного,
 Від звичайного до незвичайного,
 Від буденного до прекрасного.*

В.О.Сухомлинський

Мета: познайомити учнів із декоративно-прикладним мистецтвом, його основними напрямками; пробудити пізнавальні інтереси учнів до вивчення традиційних та нетрадиційних художніх промислів України; познайомити з народними майстрами декоративно-прикладного мистецтва Поділля, виховувати глибокі почуття пошани до творчості українського народу, гордості за високу майстерність однолітків; сприяти розвитку творчих здібностей школярів; розвивати мережу гурткової роботи з циклу декоративно-прикладного мистецтва.

(Музичний фон)

Ведуча.

Кажуть, що потреба в красі народилася разом із людиною, і вся історія людства переконливо свідчить про це. З давніх-давен люди намагалися зробити своє житло, одяг, предмети побуту не тільки зручними, міцними, корисними, а й гарними. Тому що далекі наші пращури дбали про красу анітрохи не менше, ніж про хліб насущний.

Ведучий.

«Краса врятує світ», – так сказав один із відомих людей. Людина не може не відчувати потреби в гарних речах. Нам всім приємно, коли в наше життя з його безкінечними прозаїчними проблемами, вкраплюється краса, яка породжує тепло і найсвітліші людські почуття.

(Музичний фон)

Ведучий.

Подивись, світло у віконечку. Силуети якісь. А музика яка чудова лине.

Ведуча.

Як ти, думаєш, що там відбувається?

Ведучий.

Це ж домівка родини Костиків, вони готуються до виставки родинних династій.

Ведуча.

Це дійсно талановита родина, і їм є чим пишатися.

Інсценізація уривку п'єси «Вечори на Поділлі»

(Українська хата, сидять мати, батько, син, донька. Кожен з них зайнятий своєю роботою: мама вишиває рушник, батько закінчує робити рамку, син випалює, донька вишиває серветку. Вони тихо співають українську народну пісню)

Батько: - От у мене рамка для твоєї картини вже майже готова (показує), а ти, Васильку, не поспішай, зроби як слід, щоб вийшов гарний малюнок, бо діло майстра величає!

Оля: - Я теж свою серветку сьогодні закінчу. А мама свого рушника. І буде у нас родинна виставка на святі!

Мама: - Ну, мені ще є трохи роботи! Ще ж і китиці приробити, щоб гарно було.

Василь: - Тату, а що таке "хобі"?

Оля: - А ти так і не зиркнув до словника! Як завжди!

Василь: - А коли б це я встиг, коли ти цілий день над ним сиділа!

Тато: - Тихо, Васильку, ти ще заглянеш до словника, але я тобі своїми словами скажу, щоб ти зрозумів. "Хобі" - це слово іншомовного походження, а означає воно "улюблене заняття людини у вільний час". Це те, чим любить займатись людина.

Василь: - Тату, а в тебе є хобі?

Тато: - У мене є! А от яке, ти знаєш сам. Ну, то яке у мене хобі?

Оля: - А я знаю!

Василь: - Я теж знаю! Ти займаєшся різьбою по дереву, так?

Тато: - Так. Дерево я дуже люблю. В ньому краса, життя... І в роботі воно лагідне, тепле. Бо тепло в ньому від сонця, а запах від землі. Як його можна не любити...

Мама: - Тато в нас мрійник, поет! Він так гарно сказав.

Василь: - Я теж дерево люблю, як тато! І вірш про нього знаю, от послушайте.

Як пахне дерево духмяно!	З земельки сили набирало.
Цей дух у нього від землі.	І від землі йшла краса.
Світило сонечко рум'яне,	Вітри і грози зупиняло,
На нім жили пташки малі.	Гіллям тяглося в небеса.
Тяглося воно до сонця-світла,	І як не стало сили жити,
Вбирало з радістю тепло.	До рук людських воно прийшло,
І з вдячністю весною квітло,	Щоб в домі затишок створити.
Рясні дощі із хмар піло.	Щоб радісно у нім було.

Оля: - Ой Васильку, так ти у нас теж поет і мрійник, як і тато. Хоч у словник не заглядав, але вірша якого вивчив! І коли тільки встиг! Та ще у тебе і руки золоті!

Мама: - Правда, правда. Хоч ще малий, а до робота беручий. Та й робить все, як слід, охайно, а головне - все доводить до кінця. Бо зробив діло - гуляй сміло.

Тато: - Син у нас молодець! Такий завжди будь. Бо праця, сину, робить нас людьми. А в світі є стільки усього цікавого! Шкода, на все часу не вистачає... Та улюблена справа робить людину поетом, це правда.

Мама: - Так і є, бо кожна гарна, зроблена з любов'ю робота – це поезія душі, її краса.

Оля: - А я про рушник вірша знаю.

Висять у хаті рушники з квітками,
Немов сміються квіти чарівні.
Це диво - рушники моєї мами,
Такі прекрасні й дорогі мені.
Заквітчана вся українська хата,
Від цього і красива, і ясна.
На доброту і на любов багата,
У ній співає і цвіте весна!

Мама: - Дякую тобі, люба донечко. Справді, у цілому світі не знайдеш хати, де вишиті рушники над образами, над портретами, тільки у нас, в Україні! Тим вона і відрізняється від інших. Бо які б дорогі меблі не стояли, а рушники, серветки вносять тепло і радість, оживляють, прикрашають, розкажуть про мрії і надії, про смаки господині дому. Тому і невмируще це рукоділля. Живе воно і сьогодні, робить людей добрішими, щасливішими. Та ще й оберігають хату від злих сил, тому і називаються оберегами.

(Фон „ Родина ”)

Тато: - От і все, я закінчив.

Оля: - Я теж, ще до того, як віри розказала.

Василь: - І я навів останній штрих!

Мама: - Тільки мені ще трохи роботи лишилось.

Оля: - А я тобі, мамо, допоможу і ми встигнемо до свята!

Мама: - От і чудово, дякую. Прийде наша сім'я на свято, і кожен принесе свою роботу. Я щаслива, що діти у нас такі працьовиті, хоч малі, а кожен має улюблену справу, своє хобі, так Васильку?

Василь: - Так!

(Музичний фон)

(Ведучі з маленькими дітками за руки)

Ведуча.

Я беру твою руку, дитино маленька,
Щиро й ніжно в долоні свої.
Поведу тебе в світ, де живе Петриківка,
Витинанка кружляє у саяві зорі.

Ведучий.

Поведу тебе в світ, де панує Гончарство,
Де різбляр оживить мертве тіло сосни,
Де з соломи зростуть дивовижні палаци,
Де барвисті нитки мою долю сплели

Ведучий.

Запрошуємо всіх вас здійснити подорож до містечка Майстроград, на вулицях якого, ви зустрінетесь з різними напрямками декоративно-прикладного мистецтва, з виробами, які були виготовлені учнями, педагогами та батьками нашої школи.

(Пісня „ Вінниця ”)

Ведуча.

Ці вироби увібрали в собі досвід багатьох поколінь. Ці речі своєю красою, нічим не заміненою оригінальністю, чарують око.

Ведучий.

Таке мистецтво дістало назву декоративно-прикладного. Слово «декор» із латинської означає - прикрашати. Якщо поглянути на наш сучасний дім, то ми побачимо, що й донині декоративно-прикладне мистецтво продовжує жити в килимах, тканинах, одязі, посуді, навіть у грошових знаках.

Ведуча.

Кожна нація має свої види декоративно-ужиткового мистецтва, які з часом переходили з однієї країни в іншу. Ми в Україні вже й забули, що в'язання вузлами

(макраме), плетінні гачком, голкове мереживо - це не наші національні види мистецтва, але вони міцно ввійшли в наш побут.

Ведучий.

Вироби декоративно-прикладного мистецтва розрізняються за типом створення речей (меблі, посуд, іграшки...), за матеріалом з якого вони зроблені (метал, дерево, скло, фарфор, глина...), за технікою обробки матеріалу (художня різьба, чеканка, розпис...). І ось, ці неперевершені речі ви зможете побачити в нашому містечку «Майстроград». Запрошуємо відвідати першу експозицію вулиці «Різьбляна».

(Музичний фон)

(Вулиця «Різьбляна»)

Ведуча.

*Воно шепоче віршами в тиші,
Листками ніжно обіймає нас, цілує,
Щодня вітає вранці, пестить уночі,
Своєю величчю й лякає, і чарує.*

Ведучий.

Мабуть, найперше з чого людина почала робити красу було дерево. Розписом, різьбою, інкрустацією, поліруванням справжні майстри перетворюють звичайне дерево на витвір мистецтва. Вироби з дерева до цих пір вносять особливий затишок у звичайну оселю.

Ведучий.

У багатьох будинках ми зустрічаємо сучасний інтер'єр, а поряд - дерев'яні речі з художньою обробкою - меблі, полиці, тарелі, панно та багато інших речей, завдяки яким наша оселя стає затишною, теплою та гостинною.

Ведуча.

Ми пишаємося тим, що в нашій школі вчиться і творить, продовжує традиції та справу свого дідуся народного майстра Пипи Петра Васильовича юний різьбляр Ісаєнко Олександр (фото 1, 2).

(Демонстрація виробів юного різьбляра)

(Музичний фон)

Ведучий.

А зараз на вас чекають вироби вулиці «Лозово-соломенської».

Ведуча.

Надзвичайно давнім українським ремеслом вважається плетіння з лози. Воно виникло набагато раніше гончарної й ковальської справи. З лози наші прадіди виготовляли загорожі, тини, плели дитячі колиски, кузова саней, меблі, посуд.

Ведуча.

Але найпоширенішим виробом із лози були кошики. Всі ви знаєте, що й донині кошики є в кожній українській хаті. І хоча з ними нині не всі ходять на базар, але в особливе свято, в день святої Пасхи, кошиками користуються і дорослі, і діти. А яких тільки кошиків ми не побачимо у наших дівчат, а що в цих кошиках – про це в пісні!

(Пісня „Грушечка”(фото 3,))

Ведучий.

Земля наша українська з діда-прадіда хліборобська. Жито-пшениця і всяка пашниця здавна в нас у пошані. Чого-чого, а соломи в нас завжди вистачало, та й не тільки худобу годувати. Солому, як і лозу, наші предки застосовували для виготовлення меблів, сумок, а ще для малят у давнину робили іграшки із соломи (фото 4). Пам'ятаєте казочку про Солом'яного бичка? А, що вам в ній найбільше сподобалось?

(Музичний фон)

Ведуча.

Запрошуємо до вулиці «Вишивана».

Заквітчана узорами вся українська хата
Від цього і красива, і ясна.
На доброту і на любов багата,
У ній співає і цвіте весна.

Ведуча.

Скільки б ми не говорили приємних слів про види декоративно-прикладного мистецтва, але найріднішим українцям в усі часи була і залишається вишивка.

Ведучий.

Передаючи з покоління в покоління, вдосконалюючись до нашого часу, залишилися прекрасні орнаменти, які мелодійно лягли на слова пісні «Мамин рушник».

(Інсценізація пісні «Мамин рушник» за участю батьків та учнів (фото 5))

(Музичний фон)

Ведучий.

Цей звичайний клубок ниток поведе вас, малеча, до вулиці *«Нитка—чарівниця»*

Ведуча.

Одним із поширених видів рукоділля було, є і залишиться плетіння гачком та спицями. А ви знаєте, що плетіння в давнину вважалося чоловічою справою? Найвправнішими у плетінні були араби. Але українцям є чим пишатися і, навіть, учням нашої школи. (фото 6)

(Музичний фон)

Ведуча.

Я вважаю, що кожному буде приємно зазирнути в кожний куточок вулиці *«Ажурно-Витинана»*.

Ведуча.

*Маленькі руки речі творять дивовижні
З фантазією, смаком та любов'ю.
Прикрасять дім дива декоративні,
Які ви бачите перед собою.*

Ведучий.

Юні майстрині, сповнені творчої енергії, створили прекрасні ажурні вироби – серветки, скатертини, топи, капелюшки, сумочки.

А ось ця юна майстриня, Саулко Альона зі своєю мамою неодноразово брала участь в персональних виставках, міських конкурсах декоративно–прикладного напрямку. І, як правило, займала призові місця.

(Музичний фон)

Запрошуємо до вулиці „Бісерної”

Ведуча.

*О, світе мій, як все навкруг красиво!
Блищить на сонці, посміхається роса,
Дерева, квіти, пташки й озера
І бісером завітчана земля. (фото 7)*

Ведуча.

Справжньою гордістю жінки в усі часи і донині залишаються жіночі прикраси. Не завжди вони були золотими чи срібними. Колись жінки одягали прикраси з кісток, зубів тварин, насіння. А коли з'явилося скло, тоді й винайшли прикраси з бісеру - дрібних круглих намистинок зі скла, металу, фарфору. Намисто на шії жінки – це талісман і, оберіг, і прикраса, і приворот.

(Танок „ Дівоче намисто ”)

(Музичний фон)

Ведучий.

Я, вважаю, що для вас ця вулиця буде самою найцікавішою - це вулиця «Іграшкова».

Ведуча.

Напевно не знайдеться такої домівки, незалежно від того є в ній діти чи немає, в якій би не жили кумедні, непосидючі іграшки.

Іграшки, як в домах наших предків, так і в сучасних оселях, були не тільки дитячою забавою, а й талісманом, який приносить його володарю щастя, добробут, благополуччя і разом з цим відвертає небезпеку.

Ведучий.

У нас в Україні іграшки виготовляють з різних матеріалів: глини, тканини, дроту, природних матеріалів, паперу. Але найбільше люблять діти, та й дорослі, пухнасті м'які іграшки, з якими завжди тепло, затишно та спокійно.

(Музичний фон)

Ведуча.

Всі ці вироби, виготовлені нашими учнями, їх батьками, бабусями та дідусями, зачаровують, тому що всіх їх об'єднує одна єдина мета – не дати вмерти надбанням великого українського народу, звеличити талант майстрів подільського краю.

(Пісня „ Наша школа – наша гордість ”)

Ведучий.

Дякуємо всім за увагу! До нової зустрічі в містечку Майстрограді
(Музичний фон «Злагода»)

Список використаних джерел:

1. Лазірко Ю. Краплі Всесвіту. – К.: Астон, 2008
2. Від ремесла до творчості:Збірник/Упоряд.Ю.Г.Легенький. –.:Час, 1991
3. www.about-ukraine.com
4. www.poetryclub.com.ua
5. www.abetka.ukrlife.org

Психологія правил спілкування класного керівника з батьками учнів

Жанна Олексіївна Воловодівська,

*керівник Центру практичної психології та соціальної роботи
міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької
міської ради*

Основним засобом установлення контакту з батьками для вчителя є він сам, вірніше, його педагогічний імідж, що включає в себе професійні знання, уміння їх давати та любов до дітей. Тому вчителю необхідно керуватись такими правилами взаємодії та способами встановлення контактів з родиною.

Перше правило. В основі роботи класного керівника з родиною повинні бути дії та заходи, спрямовані на зміцнення та підвищення авторитету батьків.

Повчальний, авторитарний, категоричний тон неприпустимий у роботі класного керівника, тому що це може бути джерелом образ, роздратування, незручностей. Потреба батьків порадитись після категоричних «повинні», «зобов'язані» зникає. Єдина правильна норма взаємин учителів і батьків - взаємна повага. Тоді й формою контролю стає обмін досвідом, порада та спільне обговорення, єдине рішення, що задовольняє обидві сторони. Цінність таких відносин у тому, що вони розвивають і в учителів, і в батьків почуття відповідальності, вимогливості, громадянського обов'язку.

Друге правило. Довіра до виховних можливостей батьків. Підвищення рівня їхньої педагогічної культури й активності у вихованні.

Психологічно батьки готові підтримати всі вимоги, справи та починання навчального закладу. Навіть ті батьки, які не мають педагогічної підготовки та вищої освіти, із глибоким розумінням і відповідальністю ставляться до виховання дітей.

Третє правило. Педагогічний такт, неприпустимість необережного втручання в життя родини.

Класний керівник - особа офіційна. Але за родом своєї діяльності він мусить торкатись інтимних сторін життя родини, нерідко він стає вільним чи мимовільним свідком відносин, приховуваних від чужих. Хороший класний керівник у родині не чужий. У пошуках допомоги батьки йому довіряють таємне, радяться. Якою би не була родина, якими би вихователями не були батьки, учитель повинен бути завжди тактовним, доброзичливим. Усі знання про родину він повинен залучати на утвердження добра, допомоги батькам у вихованні.

Четверте правило. Життєстверджуюче налаштування у рішенні проблем виховання, опора на позитивні якості дитини, на сильні сторони сімейного виховання. Орієнтація на успішний розвиток особистості.

Формування характеру виховання не обходиться без труднощів, протиріч і несподіванок. Їх треба сприймати як прояв закономірностей розвитку, тоді складності, протиріччя, несподівані результати не викликають негативних емоцій і розгубленості педагога.

Індивідуальне спілкування.

Може бути два варіанти такого спілкування:

- з ініціативи вчителя;

- з ініціативи батьків.

Проведення бесіди з батьками з ініціативи вчителя.

Викликати батьків варто, якщо вчитель хоче краще пізнати, зрозуміти причини її поведінки, підібрати індивідуальний підхід до неї, поділитись позитивними фактами про дитину тощо, тобто психологічна мета повинна бути стимулом для подальшого спілкування з батьками.

Організація початку діалогу. Церемонія вітання.

Вітаючи батьків, необхідно залишити свої справи, підвестись назустріч, посміхнутись, доброзичливо сказати слова вітання, представитись (якщо зустрічаєтесь уперше), звернутись до них за іменем і по батькові.

Установлення згоди на контакт.

Це означає, що вчитель обов'язково обговорює час діалогу; особливо якщо він бачить, що батько квапиться, необхідно уточнити, на який запас часу той розраховує. Краще перенести розмову, ніж проводити її поспіхом, тому що вона все одно не буде засвоєна.

Створення обстановки діалогу полягає в тому, що вчитель обмірковує, де і як буде відбуватись діалог.

Неприпустимо, щоб учитель сидів, а батько стояв, або щоб учитель сидів за своїм столом, а батько - за учнівським.

Для зняття напруги батьків й переходу до проблеми необхідно коректно й конкретно повідомити мету виклику, наприклад: «Мені хотілося кращим чином довідатись про (ім'я дитини), щоби підібрати до неї підхід», «Нам треба краще з Вами познайомитись, щоб діяти спільно», «Я ще не дуже добре знаю (ім'я дитини), бачу в ньому й позитивні риси та не дуже, мені потрібна Ваша допомога, щоби краще зрозуміти його» тощо.

Проведення діалогу.

Початок розмови повинен містити позитивну інформацію про дитину, причому це не можуть бути оцінні судження: «У Вас гарний хлопчик, але...(далі йде негативна інформація на 10 хвилин), а не повідомлення про конкретні факти, що характеризують дитину з позитивного боку. Такий початок свідчить про педагога як про спостережливого й доброзичливого, тобто професіонала.

Факти про поведінку чи успішність учня, що викликають занепокоєння в педагога, повинні подаватись дуже конкретно, без оцінних суджень, що починаються на «не»: «Він у Вас неслухняний, неорганізований, невихований...» і т. д.

Також не варто після позитивної інформації про учня продовжувати розповідь про негативні факти через сполучник «але»: «Ваш син акуратний, охайний, але неорганізований».

Переходити до безсторонніх фактів найкраще у формі звертання по пораду: «Я ще не дуже добре знаю Петю, не могли би Ви мені допомогти розібратись (далі йде опис факту) або «Я не можу зрозуміти...», «Мене турбує...», «Я хочу зрозуміти, що стоїть за цим...».

При повідомленні негативних фактів рекомендується робити акцент не на них, а на шляхах подолання небажаних проявів.

Завершення діалогу.

Учителю рекомендується підбити підсумок бесіди на основі прийому рефлексивного «слухання-резюмування»: «Якщо тепер підсумувати сказане Вами,

то...» й намітити шляхи подальшого співробітництва, домовитись про мету, місце та час майбутньої зустрічі.

Проведення бесіди вчителем з ініціативи батьків.

Установлення згоди на контакт. (Учасники діалогу обговорюють час його протікання.)

Уявіть ситуацію: візит мами став несподіванкою для вас. У вас немає часу з нею розмовляти. Як ви повинні діяти?

Виявивши максимум уваги та люб'язності до мами, учителю замість запобігання діалогу варто повідомити їй, що він не знав про її прихід і запланував дуже важливу справу, яку не можна відкласти, і має у своєму розпорядженні час у ... хвилин. Якщо маму це влаштовує, то можна порозмовляти, якщо ні, то він вислухає її в будь-який зручний для неї час.

Вислухайте батьків. Дайте батькам «випустити пару». Пам'ятайте, що насправді агресія спрямована не на вас, а на образ, що склався в батьків. Варто подумки відокремити себе від цього образу та, спостерігаючи за бесідою як би з боку, намагатися зрозуміти, що ж криється за агресією, що хвилює батьків? Важливо не відповідати агресією на агресію, тому що інакше ситуація може стати некерованою.

Учителю не слід упускати того, що батьки приходять із певними фактами. Завдання вчителя полягає в тому, щоб визначити ступінь обґрунтованості цих фактів. Довести неспроможність цих фактів можна тільки за допомогою переконливих аргументів. Уміння вчителя використовувати об'єктивні, добре обґрунтовані аргументи підвищує його компетентність в очах батьків.

Необхідно відповісти на всі запитання батьків. Це сприяє переходу бесіди на діловий рівень спілкування та з'ясуванню всіх інших «болючих точок» батьків у сфері навчання дитини.

Психологічні основи проведення батьківських зборів.

Початок розмови.

Головна вимога - початок розмови має бути стислим, ефективним і чітким за змістом.

Ніколи не починайте з вибачень, навіть у тому випадку, якщо початок зустрічі затягся, виникли накладки та якісь непорозуміння. Можна просто констатувати, що зустріч почалась трохи не так, як планувалось.

Важливо почати розмову в тиші. Знайдіть спосіб звернути на себе увагу. Бажано це зробити так, щоб вибраний вами спосіб не нагадував урок.

Почніть розмову з викладу самої логіки зустрічі, її основних етапів: «Спочатку ми з Вами...», «Потім ми розглянемо...», «Наприкінці розмови ми з Вами маємо...».

Чітко визначте тему та дотримуйтесь її.

І останнє. Батьки повинні переконатись, що такі зустрічі мають сенс - вони проходять оперативно й закінчуються визначеним результатом, тому інформація повинна подаватись дозовано, послідовно й чітко.

Відповідальні за випуск:

Буняк В.В. – директор Департаменту освіти Вінницької міської ради

Москальчук Н. І. – завідувач міським методичним кабінетом

Комп'ютерна верстка:

Балабан Р.А. – методист з навчальних дисциплін міського методичного кабінету